

201/2002 Sb. Zákon ze dne 2. května 2002

O Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Zákon oÚZSVM dělá ze státu hospodáře místo skladníka nepotřebných budov. Zákon č.201/2002Sb., **zákon o ÚZSVM**, svěřuje úřadu **správu nepotřebného majetku, aukce on-line a zastupování před soudy**.

Úřad nejprve nabízí majetek obci, kraji nebo státní instituci; pak jej prodá v elektronické aukci s klesající cenou. Výtěžek jde do státní kasy. Spravuje i pohledávky a zastupuje republiku v restitucích.

Dům bez majitele? Po 10 letech přechází na stát a ÚZSVM jej může opravit a pronajmout. Občan si ověří volné nemovitosti v interaktivní mapě.

Sledujte aukční portál; s trochou štěstí koupíte zahradu či sklad a stát se zbaví zátěže.

Vyhlášeno dne 24. května 2002, datum poslední novelizace 1. března 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Postavení a činnost úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových

HLAVA I

Úvodní ustanovení

§ 1

- (1) Zřizuje se Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „Úřad“).
- (2) Úřad je orgánem České republiky (dále jen „stát“), který
- a) jedná v řízení před soudy, rozhodci nebo stálými rozhodčími soudy (dále jen „rozhodčí orgány“), správními úřady a jinými orgány,¹⁾
 - b) zpracovává právní stanoviska,
 - c) plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy a tímto zákonem.
- (3) Úřad je organizační složkou státu (dále jen „organizační složka“) a účetní jednotkou.
- (4) Sídlem Úřadu je Praha.

HLAVA II

Výlučné jednání úřadu

§ 2

- (1) Úřad v případech a za podmínek stanovených tímto zákonem vystupuje za stát v řízení před soudy, rozhodčími orgány, správními úřady a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku státu (dále jen „majetek“) namísto organizačních složek²⁾ příslušných hospodařit s tímto majetkem podle zvláštního právního předpisu³⁾ (dále jen „příslušná organizační složka“).
- (2) Pokud Úřad vystupuje za stát podle odstavce 1, jedná jménem státu. Jeho jednání zahrnuje veškeré procesní úkony, které by v řízení podle zvláštního právního předpisu mohla za stát vykonat příslušná organizační složka.

§ 3

- (1) Úřad jedná (§ 2) v řízení
- a) před tuzemskými soudy a rozhodčími orgány ve věci určení vlastnického práva státu
 - 1. ke hmotné nemovité věci, jejíž ocenění podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ přesahuje v době zahájení řízení částku 25 000 000 Kč,
 - 2. ke hmotné nemovité nebo movité věci prohlášené za národní kulturní památku,
 - 3. ke stavbě, která je sídlem Parlamentu, prezidenta republiky, vlády, ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu, Ústavního soudu, Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího kontrolního úřadu, nebo pozemku touto stavbou zastavěnému,
- anebo ve věci vyklizení uvedených nemovitých věcí, popřípadě vydání uvedené movité věci,
- b) před tuzemskými soudy a rozhodčími orgány ve věci peněžitého plnění převyšujícího 50 000 000 Kč a v obchodních věcech 250 000 000 Kč,

c) před zahraničními a mezinárodními soudy a rozhodčími orgány ve věci peněžitého plnění převyšujícího 50 000 000 Kč a v obchodních věcech 100 000 000 Kč,

d) před Ústavním soudem o ústavní stížnosti v případech, kdy podaná ústavní stížnost souvisí s věcí týkající se majetku.

(2) Podává-li ústavní stížnost v případě uvedeném v odstavci 1 písm. d) Úřad, činí tak z vlastního nebo jiného podnětu. Nepovažuje-li podnět za opodstatněný, vyrozumí o tom s uvedením důvodů toho, kdo podnět podal, a příslušnou organizační složku.

(3) V případech podle odstavce 1 písm. b) a c) se k příslušenství pohledávky nepřihlíží.

§ 4

Úřad podává z vlastního podnětu anebo z podnětu Nejvyššího kontrolního úřadu nebo Ministerstva financí žalobu a dále jedná (§ 2) v řízení před soudy ve věci určení vlastnického práva státu, určení neplatnosti smlouvy o převodu věci z vlastnictví státu nebo vydání bezdůvodného obohacení na úkor státu, jestliže takovou žalobu dosud nepodala příslušná organizační složka. Nepovažuje-li Úřad podnět za opodstatněný, vyrozumí o tom s uvedením důvodů toho, kdo podnět podal, a příslušnou organizační složku.

§ 5

Postup podle ustanovení § 3 a 4 nelze použít,

a) měl-li by Úřad jednat (§ 2) v řízení ve věci týkající se majetku, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany; to neplatí, jde-li o určení vlastnického práva státu anebo o vyklizení hmotné nemovité věci, popřípadě vydání hmotné movité věci anebo o určení neplatnosti smlouvy o převodu hmotné nemovité věci z vlastnictví státu,

b) měl-li by Úřad jednat v řízení ve věci týkající se majetku, s nímž je příslušná hospodařit Bezpečnostní informační služba, a přitom by takovým postupem mohly být ohroženy bezpečnostní zájmy státu; v pochybnostech je rozhodující stanovisko Úřadu,

c) je-li Úřad sám příslušnou organizační složkou (§ 18, 19),

d) vylučuje-li to zvláštní právní předpis ⁵⁾ nebo mezinárodní smlouva, kterou je stát vázán a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce,

e) měl-li by Úřad jednat v řízení namísto příslušného orgánu, kterému zvláštní právní předpis přiznává způsobilost být účastníkem v tomto řízení a který má pro toto řízení i procesní způsobilost, ⁶⁾

f) jde-li o řízení týkající se ochrany zahraničních investic,

g) jde-li o řízení o výkon rozhodnutí.

HLAVA III

Dohodnuté jednání úřadu

§ 6

(1) Úřad se může dohodnout s příslušnou organizační složkou, že bude jednat (§ 2) v řízení před soudem, rozhodčím orgánem, správním úřadem nebo jiným orgánem ve věci týkající se majetku namísto této příslušné organizační složky.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 pořídí Úřad s příslušnou organizační složkou zápis, který musí obsahovat určení věci týkající se majetku nebo důvod, pro který má být zahájeno řízení, jakož i údaje určující majetek, jehož se věc týká. Pro další náležitosti zápisu platí obdobně pravidla o pořizování zápisu podle zvláštního právního předpisu.⁷⁾

(3) Postupem podle odstavců 1 a 2 nelze dohodnout žádné podmínky, které by Úřad omezovaly ve způsobu jednání v řízení.

§ 7

Postup podle § 6 je možný i tehdy, pokud řízení před soudem, rozhodčím orgánem, správním úřadem nebo jiným orgánem ve věci týkající se určitého majetku již probíhá.

§ 8

Postup podle ustanovení § 6 a 7 nelze použít,

- a) vylučuje-li to mezinárodní smlouva, kterou je stát vázán a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce,
- b) měl-li by Úřad jednat (§ 2) v řízení namísto příslušného orgánu, kterému zvláštní právní předpis přiznává způsobilost být účastníkem v tomto řízení a který má pro toto řízení i procesní způsobilost,⁶⁾
- c) jedná-li Úřad v řízení podle ustanovení § 3 a 4,
- d) jestliže se Úřad v tomto řízení přímo účastní (§ 11),
- e) je-li již příslušnou organizační složkou zajištěno pro řízení zastoupení na základě plné moci,
- f) vystupuje-li Úřad v řízení za stát jako příslušná organizační složka (§ 18, 19),
- g) jestliže se již Úřad pro totéž řízení takto dohodl s jinou organizační složkou.

HLAVA IV

Vedlejší účastenství

§ 9

(1) Úřad může vystupovat za stát jako vedlejšího účastníka v občanském soudním řízení⁸⁾ před soudy v jakékoli věci týkající se majetku, se kterým je příslušná hospodařit státní organizace podle zvláštního právního předpisu⁹⁾, má-li stát právní zájem na výsledku takového řízení.

(2) Pokud Úřad vystupuje za stát podle odstavce 1, jedná jménem státu. Jeho jednání zahrnuje veškeré procesní úkony, které v řízení podle zvláštního právního předpisu může činit vedlejší účastník.

(3) Do řízení Úřad vstupuje z vlastního nebo jiného podnětu anebo na výzvu účastníka řízení učiněnou prostřednictvím soudu. Nepovažuje-li podnět nebo výzvu za opodstatněné, vyrozumí o tom s uvedením důvodů toho, kdo podnět podal, popřípadě prostřednictvím soudu účastníka, který výzvu učinil.

§ 10

Postup podle ustanovení § 9 nelze použít,

a) jedná-li Úřad v řízení podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7,

b) jestliže se Úřad v tomto řízení přímo účastní (§ 11),

c) vystupuje-li Úřad v řízení za stát jako příslušná organizační složka (§ 18, 19).

HLAVA V

Přímá účast úřadu v řízení

§ 11

(1) Úřad je způsobilý být sám účastníkem občanského soudního řízení a má pro toto řízení procesní způsobilost,⁶⁾ pokud v případech doloženého majetkového zájmu státu a v souladu se zvláštním právním předpisem podává návrhy na zahájení řízení před tuzemskými soudy o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví věci nebo smlouvy o převodu cenných papírů, jejichž účastníkem není stát ani státní organizace, anebo do takového řízení vstupuje.

(2) Úřad postupuje podle odstavce 1 z vlastního podnětu anebo z podnětu orgánů činných v trestním řízení, České národní banky nebo Ministerstva financí. Nepovažuje-li Úřad majetkový zájem státu za doložený, vyrozumí o tom s uvedením důvodů toho, kdo podnět podal.

(3) Postupem Úřadu podle odstavců 1 a 2 nejsou dotčena oprávnění státního zastupitelství podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾

§ 12

Postup podle ustanovení § 11 nelze použít,

a) jedná-li Úřad v řízení podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7 nebo podle ustanovení § 9,

b) vystupuje-li Úřad v řízení za stát jako příslušná organizační složka (§ 18, 19),

c) jestliže návrh na zahájení řízení již podalo státní zastupitelství.

HLAVA VI

Právní stanoviska

§ 13

(1) Úřad na základě žádosti organizačních složek a státních organizací zpracovává písemná právní stanoviska v jednotlivých věcech týkajících se majetku.

(2) O zpracování právního stanoviska podle odstavce 1 lze Úřad požádat tehdy, odůvodňuje-li to zásadní význam nebo složitost věci.

HLAVA VII

Zastupování obcí

§ 13a

(1) Úřad v případech a za podmínek stanovených tímto zákonem může poskytovat obcím právní pomoc spočívající v zastupování obcí v řízení před soudem.

(2) Právní pomoc podle odstavce 1 může Úřad poskytovat pouze v řízení, ve kterém je proti obci uplatněn nárok na určení vlastnického práva k nemovitosti nebo jejímu příslušenství, které obec nabyla od státu, nebo nárok na vyklizení této nemovitosti.

(3) Právní pomoc podle odstavce 1 Úřad poskytuje obci bezplatně.

§ 13b

Dohoda o právní pomoci podle § 13a musí být uzavřena písemně a musí v ní být označen majetek obce, k němuž je v řízení před soudem uplatněn nárok.

§ 13c

Právní pomoc podle § 13a nelze poskytnout,

- a) jestliže žalobcem je stát nebo státní organizace,
- b) jedná-li Úřad v řízení podle § 3, 4, 6, 7, 9, 11 nebo § 13d,
- c) vystupuje-li Úřad v řízení za stát jako příslušná organizační složka (§ 18, 19).

§ 13d

(1) Úřad může vystupovat v řízení o určení vlastnického práva k majetku obce (§ 13a odst. 2) za stát jako vedlejšího účastníka⁸⁾ vedle obce, má-li stát právní zájem na výsledku takového řízení. § 9 odst. 2 platí pro tento případ obdobně.

(2) Postup podle odstavce 1 nelze použít,

a) je-li účastníkem řízení stát nebo státní organizace, nebo

b) jedná-li Úřad v řízení podle § 3, 4, 6, 7, 9 nebo § 11.

ČÁST DRUHÁ

Organizace a hospodaření úřadu a zaměstnanci státu v něm zařazení

§ 14

(1) Úřad vykonává svoji činnost (§ 3, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 13a, 13b a 13d) prostřednictvím svých územních pracovišť. Územní pracoviště plní též další úkoly podle tohoto zákona [§ 1 odst. 2 písm. c)].

(2) Pokud výkon činnosti Úřadu zabezpečuje anebo další úkoly podle tohoto zákona plní územní pracoviště (odstavec 1), je adresou pro doručování vždy adresa tohoto územního pracoviště.

(3) V čele Úřadu je generální ředitel, kterého do funkce jmenuje a z funkce odvolává ministr financí; generální ředitel vykonává funkci v pracovním poměru.

(4) Vnitřní uspořádání Úřadu stanoví jeho organizační řád, který schvaluje ministr financí.

§ 15

(1) Odborný dohled nad činností Úřadu (§ 3, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 13a, 13b a 13d) vykonává Ministerstvo financí. Tím nejsou dotčeny zvláštní právní předpisy o kontrole a působnosti kontrolních orgánů.¹²⁾

(2) Úřad zasílá Ministerstvu financí na vědomí vyhotovení každého zpracovaného právního stanoviska (§ 13).

(3) Ministerstvo financí může kdykoli požádat Úřad o informaci o stavu řízení v každé věci, v níž je Úřad činný, pokud je taková informace potřebná k plnění jeho úkolů.

§ 16

(1) Zaměstnancem státu v Úřadu (dále jen „zaměstnanec Úřadu“) se může stát jen bezúhonná fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie nebo občanem státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru, a je plně svéprávná. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin a odsouzení nebylo zhlazeno.

(2) Kvalifikačním předpokladem zaměstnance Úřadu, který má vykonávat činnosti uvedené v ustanoveních § 3, 4,

6, 7, 9, 11, 13, 13a, 13b a 13d anebo zajišťovat obdobné činnosti v rámci plnění dalších úkolů Úřadu (§ 18, 19), je vždy vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice a nejméně tříletá doba praxe v oboru předpokládaného druhu práce po ukončení předepsaného vzdělání.

(3) Pracovněprávní vztahy zaměstnanců Úřadu se řídí zákoníkem práce.

(4) Zaměstnancům Úřadu uvedeným v odstavci 2 náleží plat jako státnímu zástupci krajského státního zastupitelství do ukončení pátého roku praxe a generálnímu řediteli Úřadu náleží plat jako náměstkovi nejvyššího státního zástupce podle zvláštního zákona.¹³⁾

(5) Platové poměry ostatních zaměstnanců Úřadu se řídí právními předpisy upravujícími platové poměry zaměstnanců v orgánech státní správy.¹⁴⁾

(6) Uchazeč o zaměstnání v Úřadu, který není státním občanem České republiky, musí zkouškou u osoby, která jako plnoprávný člen Asociace jazykových zkušebních institucí v Evropě uskutečňuje touto asociací certifikovanou zkoušku z českého jazyka jako cizího jazyka, prokázat znalost českého jazyka; to neplatí, doloží-li, že absolvoval alespoň po dobu 3 školních roků základní, střední nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk. Uchazeč o zaměstnání v Úřadu, který není státním občanem České republiky, má nárok na náhradu nákladů, které uhradil za jednu účast na zkoušce z českého jazyka, Úřadem. Na obsah a rozsah zkoušky se vztahuje vyhláška o zkoušce z českého jazyka pro žadatele o přijetí do služebního poměru, kteří nejsou státními občany České republiky; pro tyto účely se uchazeč o pracovní místo vedoucího zaměstnance považuje za žadatele o přijetí na služební místo představeného a ostatní uchazeči se považují za ostatní žadatele.

§ 17

(1) Zaměstnanci Úřadu jsou povinni

a) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu zaměstnání anebo v souvislosti s ním, a to i po skončení pracovního poměru; pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, zaměstnance Úřadu může této povinnosti ze závažných důvodů zprostit generální ředitel Úřadu a generálního ředitele Úřadu může této povinnosti za týchž podmínek zprostit ministr financí,

b) v souvislosti s výkonem zaměstnání nepřijímat dary nebo jiné výhody, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných zaměstnavatelem, u něhož jsou zaměstnání, nebo na základě právních předpisů a kolektivních smluv,

c) zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu zájmů státu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného.

(2) Zaměstnanci Úřadu podle § 16 odst. 2 nesmějí být členy statutárních nebo kontrolních orgánů právnických osob provozujících podnikatelskou činnost.

(3) Zaměstnanci Úřadu podle § 16 odst. 2 nesmějí vykonávat podnikatelskou ani jinou výdělečnou činnost; toto omezení se nevztahuje na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou, na činnost znalce nebo tlumočníka vykonávanou podle zvláštního právního předpisu pro soud nebo správní úřad,¹⁵⁾ na

činnost v poradních orgánech vlády a na správu vlastního majetku.

§ 18

(1) Úřad hospodaří s majetkem podle zvláštních právních předpisů.¹⁶⁾ Příjmy a výdaje Úřadu jsou obsaženy v rozpočtu kapitoly Ministerstva financí.

(2) O hospodaření s majetkem a o své činnosti v uplynulém roce podává Úřad Ministerstvu financí vždy do 31. března následujícího roku podrobnou zprávu.

§ 19

(1) V případě majetku, s nímž je Úřad příslušný hospodařit podle ustanovení § 9 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, plní úkoly podle uvedeného zákona územní pracoviště (§ 14) v hlavním městě Praze. Organizační řád Úřadu může stanovit, že některé z těchto úkolů plní ostatní územní pracoviště.

(2) V případě majetku, s nímž je Úřad příslušný hospodařit podle ustanovení § 11 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 202/2002 Sb., plní úkoly podle uvedeného zákona územní pracoviště,

a) v jehož územním obvodu se tento majetek nachází,

b) v jehož územním obvodu měl předchozí majitel poslední trvalý pobyt nebo sídlo, popřípadě v jehož územním obvodu měla sídlo organizační složka nebo státní organizace naposledy příslušná s majetkem hospodařit, nelze-li určit územní pracoviště podle písmene a) anebo nachází-li se majetek v cizině.

(3) Zjistí-li územní pracoviště určené podle odstavce 2 písm. b), že majetek nebo jeho část se nachází v územním obvodu jiného územního pracoviště, neprodleně o tom toto územní pracoviště vyrozumí a územní pracoviště na podkladě uvedeného vyrozumění započne neprodleně s plněním úkolů podle zákona uvedeného v odstavci 2.

(4) Vzniknou-li v jednotlivém případě pochybnosti, které územní pracoviště má plnit úkoly podle zákona uvedeného v odstavcích 1 a 2, určí toto územní pracoviště generální ředitel Úřadu.

ČÁST TŘETÍ

Společná ustanovení

§ 20

(1) Věcí týkající se majetku je pro účely tohoto zákona rovněž věc týkající se závazku státu nebo závazku státní organizace.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, rozumí se věcí týkající se majetku, vlastnického práva státu, závazku státu, závazku státní organizace nebo majetku obce i případy, kdy někdo tvrdí anebo popírá, že se jedná o majetek, vlastnické právo státu, závazek státu, závazek státní organizace nebo majetek obce.

(3) Pokud se v tomto zákoně hovoří o příslušnosti hospodařit s majetkem na straně organizačních složek a státních organizací, rozumí se tím i případy, kdy tuto příslušnost někdo tvrdí anebo popírá, popřípadě kdy je podmíněna určením, že se jedná o majetek.

Vztahy související s činností a plněním dalších úkolů Úřadu

§ 21

(1) Započne-li Úřad jednat v řízení podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7, když řízení už probíhá, zůstávají zachovány dosavadní výsledky tohoto řízení i účinky dosavadních procesních úkonů. To platí obdobně, jestliže Úřad v případech stanovených tímto zákonem (§ 23 odst. 4 a 5) přestane v průběhu řízení takto jednat.

(2) Započne-li Úřad jednat v řízení podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7, jedná takto až do jeho pravomocného skončení, včetně případného řízení o mimořádných opravných prostředcích, není-li dále stanoveno jinak (§ 23 odst. 4 a 5).

(3) Po dobu jednání Úřadu podle ustanovení § 3 a 4 a podle ustanovení § 6 a 7 jsou jakékoli procesní úkony ze strany příslušné organizační složky v řízení neúčinné. Jakákoli právní jednání, která v uvedené době příslušná organizační složka učiní mimo řízení a která přitom odporují postupu Úřadu v tomto řízení, jsou neplatná.

(4) Postavení a okruh účastníků řízení ani příslušnost organizační složky hospodařit s majetkem, ³⁾ kterého se řízení týká, nejsou jednáním Úřadu podle ustanovení § 3 a 4 a podle ustanovení § 6 a 7 dotčeny a výsledek tohoto řízení včetně placení nákladů řízení, popřípadě náhrady nákladů řízení v plném rozsahu dopadá přímo na tuto organizační složku.

§ 22

(1) Jedná-li Úřad v řízení jménem státu (§ 3, 4, 6, 7), je vyloučeno současné zastoupení na základě plné moci sjednané pro toto řízení příslušnou organizační složkou.

(2) Jedná-li Úřad v řízení jménem státu (§ 3, 4, 6, 7, 9) nebo se řízení přímo účastní anebo zastupuje obec podle § 13a a 13b, nemůže sám sjednat pro toto řízení zastoupení na základě plné moci, pokud tento zákon dále nestanoví jinak (§ 26).

§ 23

(1) Pokud v průběhu řízení budou splněny podmínky pro výlučné jednání uvedené v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) a b), příslušná organizační složka o tom neprodleně Úřad vyrozumí. Úřad oznámí tuto skutečnost soudu nebo rozhodčímu orgánu, před kterým řízení probíhá, a dále postupuje podle tohoto zákona. V ostatních případech výlučného jednání se ke splnění stanovených podmínek v průběhu řízení nepřihlíží.

(2) Pokud v průběhu řízení, ve kterém Úřad jedná podle § 6 a 7, budou splněny podmínky pro výlučné jednání (§ 3 a 4), Úřad oznámí tuto skutečnost soudu nebo rozhodčímu orgánu, před kterým řízení probíhá, a pokračuje v jednání podle tohoto zákona.

(3) Pokud v průběhu řízení, ve kterém Úřad jedná podle § 9 anebo ve kterém se přímo účastní (§ 11), budou splněny podmínky pro výlučné jednání (§ 3 a 4), Úřad oznámí tuto skutečnost soudu, před kterým řízení probíhá, své jednání nebo svou přímou účast v řízení v souladu se zvláštním právním předpisem ukončí a dále jedná podle tohoto zákona.

(4) Pokud v průběhu řízení přestanou být splněny podmínky pro výlučné jednání uvedené v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) a b) anebo nastanou okolnosti, které výlučné jednání podle ustanovení § 3 a 4 vylučují (§ 5), Úřad oznámí tuto skutečnost soudu nebo rozhodčímu orgánu, před kterým řízení probíhá, a v řízení dále za stát vystupuje příslušná organizační složka, nedojde-li k dohodě podle ustanovení § 7. Jestliže v průběhu řízení přestanou být splněny stanovené podmínky v ostatních případech výlučného jednání, k této skutečnosti se nepřihlíží.

(5) Pokud v průběhu řízení nastanou okolnosti, které vylučují dohodnuté jednání (§ 6 a 7) a nejde přitom o případ uvedený v odstavci 2, Úřad oznámí tuto skutečnost soudu, rozhodčímu orgánu, správnímu úřadu nebo jinému orgánu, před kterým řízení probíhá, a v řízení dále za stát vystupuje příslušná organizační složka.

§ 24

(1) Výkon činnosti Úřadu spočívající v jednání podle § 3, 4, 6, 7, 13a, 13b nebo § 13d zabezpečuje vždy to územní pracoviště (§ 14), v jehož územním obvodu je sídlo příslušné organizační složky nebo obec.

(2) Výkon činnosti Úřadu spočívající v jednání podle ustanovení § 9 zabezpečuje vždy to územní pracoviště, v jehož územním obvodu je sídlo soudu, před kterým probíhá řízení, do něhož má Úřad vstoupit.

(3) Výkon činnosti Úřadu spočívající v jeho přímé účasti v řízení (§ 11) zabezpečuje vždy to územní pracoviště, v jehož územním obvodu je sídlo soudu, u kterého má být návrh na zahájení řízení podán, popřípadě soudu, před kterým probíhá řízení, do něhož má Úřad vstoupit.

(4) Výkon činnosti Úřadu spočívající ve zpracování právních stanovisek (§ 13) zabezpečuje územní pracoviště v hlavním městě Praze.

(5) Generální ředitel může ze závažných důvodů pro jednotlivý případ výkonu činnosti uvedené v odstavcích 1 až 4 určit jiné než stanovené územní pracoviště.

§ 25

(1) Jedná-li Úřad v řízení jménem státu (§ 3, 4, 6, 7, 9) anebo se v řízení přímo účastní (§ 11), postupuje v rámci právních předpisů vždy tak, aby účinně hájil majetkové zájmy státu a dodržování základních povinností při hospodaření s majetkem.

(2) Všechny organizační složky a státní organizace včas a v úplnosti poskytují Úřadu informace, údaje, podklady a součinnost, nezbytné pro řízení, v němž Úřad jedná jménem státu anebo ve kterém se přímo účastní, a pro zpracování právních stanovisek (§ 13), pokud zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva, kterou je stát vázán a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce, nestanoví jinak.

(3) Úřad včas a v úplnosti poskytuje příslušným organizačním složkám informace, údaje a podklady, pokud se týkají řízení, ve kterém Úřad jedná (§ 3, 4, 6, 7), a jsou přitom potřebné zejména pro jejich řádné hospodaření s majetkem.

(4) Za jednání v řízení podle ustanovení § 3 a 4 a podle ustanovení § 6 a 7 neposkytují příslušné organizační složky Úřadu peněžité plnění. To platí obdobně, jestliže Úřad zpracuje právní stanovisko pro organizační složku nebo státní organizaci.

(5) Pokud Úřad jedná v řízení podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7, hradí hotové výdaje bezprostředně související s tímto jednáním ze svého rozpočtu. Ostatní náklady řízení a náhrady nákladů řízení včetně soudních poplatků a uložených záloh na náklady důkazu hradí příslušná organizační složka.

(6) Pokud soud, rozhodčí orgán, správní úřad nebo jiný orgán rozhodl v řízení, kde Úřad jednal podle ustanovení § 3 a 4 nebo podle ustanovení § 6 a 7, o náhradě nákladů řízení ve prospěch příslušné organizační složky, odvede příslušná organizační složka na příjmový rozpočtový účet Úřadu částku ve výši odpovídající nákladům řízení hrazeným Úřadem podle odstavce 5 první věty.

§ 25a

(1) Obec je povinna včas a v úplnosti poskytnout Úřadu informace, údaje, podklady a součinnost, nezbytné pro řízení, v němž Úřad zastupuje obec podle ustanovení § 13a a 13b.

(2) Úřad včas a v úplnosti informuje obec o průběhu řízení ve věci, ve kterém Úřad zajišťuje zastupování obce podle ustanovení § 13a a 13b.

§ 26

Jedná-li Úřad v řízení před zahraničními a mezinárodními soudy a rozhodčími orgány, může sjednat pro toto řízení zastoupení na základě plné moci s fyzickou osobou znalou práva státu, kde řízení probíhá, a oprávněnou k zastupování. Postupuje tak vždy, jestliže tuto podmínku obsahuje zvláštní právní předpis, mezinárodní smlouva, kterou je stát vázán a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce, anebo právní řád státu, kde řízení probíhá. Ustanovení § 25 odst. 5 a 6 se zde použijí obdobně.

§ 27

K zajištění přehledu o věcech evidovaných v katastru nemovitostí, které jsou ve vlastnictví státu a s nimiž je Úřad příslušný hospodařit (§ 18, 19), využívá Úřad bezúplatně údajů katastru nemovitostí, a to i dálkovým přístupem k údajům katastru nemovitostí.

§ 27a

(1) Úřad bezúplatně umožňuje organizačním složkám a státním organizacím, na které se použije zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, na svých internetových stránkách

a) uveřejňovat nabídky k prodeji, darování, směně, nájmu, pachtu nebo výpůjčce nepotřebného majetku státu,

b) vyhlášovat a provádět elektronickou formou výběrová řízení podle zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích nebo veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku při nakládání s nepotřebným majetkem státu.

(2) Úřad bezúplatně umožňuje státním podnikům, státní organizaci Správa železnic, České národní bance, územním samosprávným celkům, příspěvkovým organizacím územních samosprávných celků, veřejným výzkumným institucím a veřejným vysokým školám na svých internetových stránkách

a) uveřejňovat nabídky a záměry k prodeji, darování, směně, nájmu, pachtu nebo výpůjčce majetku,

b) vyhlášovat a provádět elektronickou formou veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku nebo jiné postupy pro uzavření smlouvy při nakládání s majetkem.

(3) Úřad neodpovídá za právní jednání učiněná organizačními složkami, státními organizacemi, státními podniky, státní organizací Správa železnic, Českou národní bankou, územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi územních samosprávných celků, veřejnými výzkumnými institucemi a veřejnými vysokými školami podle odstavců 1 a 2.

§ 27b

(1) Pokud Úřad při nakládání s majetkem státu vyhláší a provádí elektronickou formou výběrové řízení podle zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku, při kterých se obrací na předem neurčený okruh osob na předem určeném místě s výzvou k podání nabídek za účelem zjištění zájemce, který za určených podmínek podá nejlepší nabídku, nedochází k uzavření smlouvy příklepem, smlouva se sjednává následně a zákon č. 250/2023 Sb., o veřejných dražbách, se nepoužije.

(2) Pro postup podle § 27a odst. 1 písm. b) a § 27a odst. 2 písm. b) platí odstavec 1 obdobně.

ČÁST ČTVRTÁ

Přechodná ustanovení

§ 28

Pokud v den nabytí účinnosti tohoto zákona probíhají před tuzemskými soudy a rozhodčími orgány řízení, ve kterých by měl Úřad jednat podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) a b), použije se postup podle § 23 odst. 1 teprve tehdy, nebudou-li tato řízení pravomocně skončena ve lhůtě 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Tím není dotčeno ustanovení § 23 odst. 2 a 3.

§ 29

(1) Úřad je počínaje dnem nabytí účinnosti tohoto zákona příslušný hospodařit s veškerým majetkem, s nímž ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona byly příslušné hospodařit okresní úřady nebo Ministerstvo financí podle ustanovení § 11 odst. 2 a 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, a se kterým do dne nabytí účinnosti tohoto zákona nenaložily. To platí obdobně o právech, která s tímto majetkem

souvisejí a se kterými byly okresní úřady nebo Ministerstvo financí ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona příslušné hospodařit podle § 9 uvedeného zákona.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na majetek, s nímž se podle zvláštního právního předpisu stává příslušnou hospodařit Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.

(3) Úřad počínaje dnem nabytí účinnosti tohoto zákona plní úkoly podle ustanovení § 38 zákona uvedeného v odstavci 1 u všech závazků státu souvisejících s majetkem uvedeným v odstavci 1, pokud tyto úkoly k uvedenému dni plnily okresní úřady nebo Ministerstvo financí, s výjimkou závazků, u nichž má tyto úkoly podle zvláštního právního předpisu plnit Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.

§ 30

Výkon práv a povinností z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona na okresních úřadech nebo na Ministerstvu financí zajišťovali majetkoprávní agendu týkající se majetku uvedeného v ustanovení § 29 odst. 1 a závazků uvedených v ustanovení § 29 odst. 4, přechází dnem nabytí účinnosti tohoto zákona z okresních úřadů a Ministerstva financí na Úřad.¹⁷⁾

§ 31

(1) Okresní úřady a Ministerstvo financí předají majetek uvedený v ustanovení § 29 Úřadu nejpozději do 30. září 2002; předmětem předání budou rovněž všechny uzavřené i neuzavřené spisové materiály a pomůcky operativní evidence a další listiny týkající se majetku, jakož i doklady o závazcích souvisejících s předávaným majetkem (dále jen „dokladové materiály“). O předání se pořídí protokol, jehož přílohou budou seznamy všech předávaných položek a závazků souvisejících s předávaným majetkem.

(2) Převzetí majetku a dokladových materiálů podle odstavce 1 v rámci Úřadu zajistí jednotlivá územní pracoviště podle svých územních obvodů (§ 14). Tato územní pracoviště následně též zajistí, aby u věcí, které se evidují v katastru nemovitostí, byl proveden záznam v katastru nemovitostí. Pro tyto účely je listinou osvědčující příslušnost Úřadu jeho ohlášení.

(3) Po dobu do předání a převzetí podle odstavců 1 a 2 okresní úřady a Ministerstvo financí zajišťují v nezbytném rozsahu činnosti a provádějí neodkladné úkony směřující k zabezpečení a ochraně dosud nepředaného majetku. Včas upozorňují územní pracoviště Úřadu na neodkladná právní jednání týkající se tohoto majetku a poskytují jim potřebnou součinnost.

§ 32

Úřad v rámci své příslušnosti hospodařit s majetkem (§ 18, 19) pokračuje v uplatňování nároku státu na vydání věc podle zvláštních právních předpisů¹⁸⁾ ve všech případech, kde tato věc spadá do majetku uvedeného v ustanovení § 29 a zahájené řízení o tomto nároku nebylo dosud ukončeno.

§ 32a

- (1) Dnem 1. července 2009 přechází z Ministerstva financí na Úřad příslušnost hospodařit s majetkem, ke kterému
- a) vzniklo Ministerstvu financí právo hospodaření podle § 4 odst. 3 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů, a s nímž je Ministerstvo financí k uvedenému dni příslušné hospodařit,
 - b) vznikla Ministerstvu financí příslušnost hospodařit podle čl. I bodu 6 zákona č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů, ve znění zákona č. 428/2003 Sb., a s nímž je Ministerstvo financí k uvedenému dni příslušné hospodařit, s výjimkou majetkových účastí v obchodních společnostech.
- (2) Úřad jako příslušná organizační složka státu počínaje dnem uvedeným v odstavci 1 za stát vykonává práva a plní povinnosti a závazky týkající se majetku uvedeného v odstavci 1 anebo s tímto majetkem související, je za stát účastníkem smluvních vztahů, které se tohoto majetku týkají anebo s ním souvisejí, a vystupuje za stát před soudy, rozhodčími orgány, správními úřady a jinými orgány v řízeních, která se tohoto majetku týkají anebo s ním souvisejí.
- (3) O předání a převzetí majetku a závazků uvedených v odstavcích 1 a 2, včetně dokumentace týkající se tohoto majetku, závazků i smluvních vztahů a řízení, pořídí Ministerstvo financí a Úřad protokol, jehož přílohou budou seznamy předávaného majetku, závazků a dokumentace. Protokol je zároveň listinou, kterou Úřad zašle s ohlášením změny příslušnosti hospodařit k provedení záznamu do katastru nemovitostí.

ČÁST PÁTÁ

Účinnost

§ 33

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2002.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. Rychetský v. r.

¹⁾ Například občanský soudní řád, trestní řád, zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, správní řád.

²⁾ § 14 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³⁾ § 9 a 11 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 202/2002 Sb.

⁴⁾ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění zákona č. 121/2000 Sb.

⁵⁾ Například zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

⁶⁾ § 19 a 20 občanského soudního řádu.

⁷⁾ § 19 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

⁸⁾ § 93 občanského soudního řádu, ve znění zákona č. 30/2000 Sb.

⁹⁾ § 55 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 492/2000 Sb.

¹¹⁾ Například § 42 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění zákona č. 261/1994 Sb.

¹²⁾ Například zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹³⁾ Zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

¹⁶⁾ Například zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ § 251c zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 220/2000 Sb.

¹⁸⁾ § 23a zákona č. 403/1990 Sb., o zmírnění některých majetkových křivd, ve znění zákona č. 137/1991 Sb. § 34 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích.